

ÖCKERÖ KOMMUN

Öckerö 2019-02-22

KALLELSE till ledamöter UNDERRÄTTELSE till ersättare

Beslutsorgan
Tid och plats

Valnämnden
Fredag 1 mars 2019 kl. 10:00 i Lejonet, Kommunhuset

ÄRENDEN

- Daniel Spindel*

1. Val av justerare
Förslag: Stig Ottosson (M)
- Daniel Spindel*

2. Kriterier för förordnande av röstmottagare under 2019, dnr. KS 0014/19 Bilaga
- Daniel Spindel*

3. Ersättning för röstmottagning under 2019, dnr. KS 0014/19 Bilaga
- Daniel Spindel*

4. Fastställande av förtidsröstningslokaler för 2019, dnr. KS 0014/19 Bilaga
- Daniel Spindel*

5. Fastställande av vallokaler för 2019, dnr. KS 0014/19 Bilaga
- Daniel Spindel*

6. Placering och distribution av valsedlar under valet till Europaparlamentet 2019, dnr. KS 0014/19 Bilaga
- Daniel Spindel*

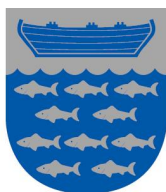
7. Utbildningsplan för Europaparlamentsvalet 2019, dnr. KS 0014/19 Bilaga
- Daniel Spindel*

8. Förtidsröstning för omvalet till kommunfullmäktige i Falun, dnr. KS 0045/19. Dukas
- Daniel Spindel*

9. Information
a. Utvärdering av valet 2018.
b. Valprövningsnämndens beslut i ärende 757-2018.
c. Budgetrapport.
d. Rekrytering av röstmottagare.
e. Beställning av valmaterial.
- 10. Nästa sammanträde**

Jan-Ivar Ivarsson
Ordförande

Jacob Österlund
Sekreterare

ÖCKERÖ KOMMUN

Öckerö 2019-02-07

TJÄNSTESKRIVELSE

Valnämnden

Handläggare:	Daniel Spindel
Ärende:	Kriterier för förordnande av röstmottagare under 2019
Diarienummer:	KS 0014/19

Kriterier för förordnande av röstmottagare under 2019

Förslag till beslut

- 1) Röstmottagningsställets bemanning ska ha en så allsidig sammansättning som möjligt med hänsyn till ålder, kön och etnicitet. Lägsta ålder för att förordnas som röstmottagare är dock 18 år.
- 2) Partipolitiskt aktiva personer, både de som kandiderar på ett partis lista och redan förtroendevalda personer, får tjänstgöra som röstmottagare.
- 3) För uppdrag som ordförande i vallokal krävs tidigare erfarenhet av att arbeta som röstmottagare.

Ärendet

Flera andra GR-kommuner har tidigare i samband med allmänna val fastställt vilka kriterier som ska gälla för förordnande av röstmottagare. Sådana kriterier saknas hos Öckerö kommun. I samband med att valkansliet efter de allmänna valen till riksdag, kommun och landsting under 2018 samlade in synpunkter från partierna i kommunfullmäktige och röstmottagarna för att utvärdera valarbetet skrev Liberalernas bl.a. att det är ”olyckligt med valförrättare [dvs. röstmottagare] som är partipolitiskt aktiva – särskilt om/när personer ur samma parti tjänstgör samtidigt. Så var det t ex i schemat för förtidsröstning på Björkö”.¹

Detta har aktualiserat frågan om att valnämnden i Öckerö kommun också bör fastställa vilka kriterier som ska gälla för förordnande av röstmottagare inför årets val till Europaparlamentet under maj månad.

Ekonomi

Ärendet medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Beredning

Frågan om det är lämpligt att partipolitiskt aktiva personer arbetar som röstmottagare har diskuterats i följande forum i samband med att utvärderingen av valet 2018 behandlades:

---

¹ Mail från Göran Ohlsson (L) till valsamordnare Daniel Spindel 2018-10-10.

- Valnämndens sammanträde den 6 december 2018.
- Valkansliets möte den 11 januari 2019.
- Möte mellan kommundirektören, juridik- och kanslichefen samt valsamordnaren den 6 februari 2019.

Bedömning

Vad säger regelverket?

Det finns inga formella kriterier för rekrytering av röstmottagare, förutom vallagens krav om att ”som röstmottagare får endast den förordnas som har fått sådan utbildning som behövs för uppdraget”.² Utöver detta skriver Valmyndigheten att:

Vem som helst kan arbeta som röstmottagare. Ett rimligt krav är dock att personen är över 18 år. Någon övre gräns får inte sättas, det ska alltid ske en individuell bedömning av röstmottagarens lämplighet. De flesta röstmottagare bor i den kommun de får uppdrag av, men detta är inget krav. Det är bra om kommunen har en så bred rekryteringsbas som möjligt (med hänsyn till t.ex. ålder, kön och etnicitet) när röstmottagare utses.³

Vad gäller huruvida partipolitiskt aktiva personer ska få arbeta som röstmottagare eller inte skriver Valmyndigheten följande:

Vissa valnämnder [rekryterar] inte personer med politisk anknytning som röstmottagare medan andra valnämnder inte ser ett politiskt engagemang som hinder. Det väsentliga i detta sammanhang är att röstmottagarna agerar så att väljarnas förtroende för valförfarandet upprätthålls. Den senaste vallagskommittén har inte funnit skäl att närmare överväga några formella regler av jävskaraktär när det gäller röstmottagarna. En gräns som kommittén dock anser vara befogad är att en person som kandiderar på lista inte ska vara röstmottagare.⁴

Hållningen inom de andra GR-kommunerna:

Inför de allmänna valen 2018 beslutade flera GR-kommuner att inte rekrytera röstmottagare bland partipolitiskt aktiva personer.⁵ Så här formulerade sig t.ex. valnämnden i Mölndal: ”Personer som är så förknippade med ett politiskt parti eller politisk åskådning att det, för allmänheten eller i övrigt, finns särskild anledning att ifrågasätta deras opartiskhet vid röstmottagningen, ska inte förordnas som röstmottagare”.⁶ I Lilla Edet, som har ungefär lika många invånare som Öckerö kommun, beslutade valnämnden dock att ”personer som kandiderar på lista får fungera som röstmottagare i valet 2018”.⁷

² 3 kap. 5 § vallagen.

³ Valmyndigheten, *Handbok: Kommunens uppgifter vid val till Europaparlamentet 2019*, s. 55.

⁴ Valmyndigheten 2019, s. 55.

⁵ Härryda kommun, VN § 5/2018; Kungsbacka kommun, VN § 30/2018; Kungälv kommun, VN § 10/2017; Partille kommun, VN § 18/2018;

⁶ Mölndals stad, VN § 3/2017.

⁷ Lilla Edets kommun, VN § 2/2018.

Valkansliets bedömning:

Bland kommunens röstmottagare fanns under valet 2018 – och har vid tidigare val funnits⁸ – ett flertal partipolitiskt aktiva personer. Det rör sig både om personer som i samband med det aktuella valet var verksamma som förtroendevalda i något eller flera av kommunens politiska organ, samt personer som kandiderade på ett partis lista. Valnämnden har tidigare uttryckt uppfattningen att det är viktigt att värna om de personer som är villiga att ställa sig i demokratins tjänst genom att tjänstgöra som röstmottagare, och då särskilt personer som sedan tidigare har kunskap och erfarenhet av detta viktiga uppdrag.

Valkansliet delar valnämndens uppfattning i frågan. Öckerö är en liten kommun med endast ca 10 000 röstberättigade invånare, och därmed är vårt underlag för rekrytering av röstmottagare ganska litet. Om vi skulle välja att se partipolitiskt engagemang som ett hinder för att få tjänstgöra som röstmottagare skulle inte enbart rekryteringsbasen krympa ännu mer. Kommunen skulle därmed också gå miste om värdefull kompetens, i och med att flera partipolitiskt aktiva personer har tjänstgjort under mer än ett val. Vi på valkansliet har, med undantag från Liberalernas yttrande i höstas, inte fått in några synpunkter som kan tolkas som ett ifrågasättande av de partipolitiskt aktiva röstmottagarnas opartiskhet. Allt tyder istället på att dessa har utfört sitt uppdrag förtjänstfullt.

Vår bedömning är därför – utifrån ovanstående argument, vilket kommundirektören också instämde i under mötet den 6 februari – att partipolitiskt aktiva personer ska få tjänstgöra som röstmottagare i samband med valet till Europaparlamentet.

Expediering av beslut

Kommunstyrelsens diarium (diarium.ks@ockero.se)

Daniel Spindel,
Valsamordnare

Underskrift av berörd chef

Underskrift:

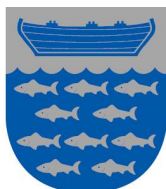
Namnförtydligande: Tannaz Ghaderi

Titel: juridik- och kanslichef

Datum: 2019-02-07

---

⁸ Åtminstone kan detta beläggas skriftligt för supervalåret 2014, då det var val till både riksdag, kommun och landsting samt Europaparlamentet.

ÖCKERÖ KOMMUN

Öckerö 2019-02-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Valnämnden

Handläggare:	Daniel Spindel
Ärende:	Ersättning för röstmottagning under 2019
Diarienummer:	KS 0014/19

Ersättning för röstmottagning under 2019

Förslag till beslut

- 1) Arvodet för röstmottagarna i kommunens vallokaler fastställs enligt följande:
  - Ordförande i vallokal: 4000 kr.
  - Vice ordförande i vallokal: 3200 kr.
  - Röstmottagare i vallokal: 2400 kr.
  - Reserver: 700 kr (2400 kr om de träder in som röstmottagare).
- 2) Arvodet för röstmottagarna under förtidsröstningen fastställs enligt följande:
  - Röstmottagare på Öckerö bibliotek: 180 kr per timme.
  - Röstmottagare på Solhöjdens äldreboende, Hyppelns församlingshem, Rörö skola och Fiskeboa konferens: 1000 kr.
- 3) Ersättning för den obligatoriska utbildningen ingår i arvodet för samtliga röstmottagare förutom röstmottagarna på Öckerö bibliotek, som får ett tim-arvode om 180 kr per timme.

Ärendet

Valkansliet föreslår en höjning av vallokalsordförandenas arvode med 200 kr inför valet till Europaparlamentet jämfört med de allmänna valen till riksdag, kommun och landsting (RKL) under 2018. Då låg arvodet på 3800 kr. Höjningen till 4000 kr är motiverad eftersom ordförandena – utöver det praktiska ansvaret för själva röstmottagningen och ordningen i vallokalen – står för merparten av det tidskrävande arbetet med att rekrytera röstmottagare till vallokalerna. En höjning med motsvarande belopp föreslås också för vice ordförande, från 3000 kr till 3200 kr. Detta är befogat för att glappet upp till arvodesnivån för ordförande inte ska bli för stort. Vice ordförande ska nämligen, förutom att utföra samma sysslor som de övriga röstmottagarna, också bistå ordföranden i dennes arbete samt träda in som ordförande för vallokalen vid dennes frånvaro. För röstmottagare i vallokal föreslås samma arvode som under 2018.

Ekonomi

Kostnaden för röstmottagarna beräknas uppgå till 284 048 kr:

Post:	Kostnad:	Kommentarer:
Ordförande i vallokal	Arvoden: 28 000 kr Sociala avgifter: 10 968 ¹ Totalt: 38 968 kr	4000 kr x 7 personer = 28 000 kr. Enligt vallagen ska varje valdistrikt ha en ordförande, ² och kommunen består totalt av sju valdistrikt.
Vice ordförande i vallokal	Arvoden: 22 400 kr Sociala avgifter: 8774 kr Totalt: 31 174 kr	3200 kr x 7 personer = 22 400 kr. Det ska finnas en vice ordförande per valdistrikt, ³ enligt vallagen.
Röstmottagare i vallokal	Arvoden: 100 800 kr Sociala avgifter: 39 484 kr Totalt: 140 284 kr	2400 kr x 42 personer = 100 800 kr. Antalet personer ovan är ett exempel, räknat på 6 röstmottagare per vallokal utöver ordförande och vice ordförande.
Reserver	Arvoden: 4900 kr Sociala avgifter: 1920 kr Totalt: 6820 kr	700 kr x 7 personer = 4900 kr. Antalet personer ovan är endast ett exempel. Vi bedömer dock att det är rimligt med 1 person i reserv till varje valdistrikt/vallokal.
Förtidsröstning på Öckerö bibliotek	Arvoden: 36 000 kr Sociala avgifter: 14 102 kr Totalt: 50 102 kr	180 kr x 2 personer x 100 timmar = 36 000 kr. Röstmottagningen är öppen under totalt 80 timmar. Resterande 20 timmar är endast en uppskattning av tiden för utbildning, förberedelser inför röstmottagningen, den dagliga rösträkningen samt överlämning av räknade röster till valkansliet.
Förtidsröstning på Solhöjdens äldreboende, Hyppeles församlingshem, Rörö skola och Fiskeboa konferens	Arvoden: 12 000 kr Sociala avgifter: 4700 kr Totalt: 16 700 kr	1000 kr x 12 personer = 12 000 kr. Antalet personer ovan är endast ett exempel. Minst 2 röstmottagare måste närvara samtidigt vid förtidsröstning, och i exemplet ovan har vi räknat med 3 röstmottagare per förtidsröstningslokal.
Ambulerande röstmottagare	0 kr	Valkansliet avser att tillhandahålla denna service genom egen personal under ordinarie arbetstid. Därmed kommer detta inte belasta valbudgeten.
	Totalt: 284 048 kr	

¹ Arbetsgivaravgiften uppgår till 39,17 % av lönekostnaderna, enligt mail från budgetekonom Irene Berg till valsamordnare Daniel Spindel 2019-02-07.

² 3 kap. 4 § vallagen.

³ 3 kap. 4 § vallagen.

Bedömning

Höjd ersättning för ordförande och vice ordförande i vallokal:

De arvoden som vallokalernas ordinarie personal – dvs. ordförande, vice ordförande och röstmottagare – fick i samband med RKL-valen 2018 hörde till bland de högsta i hela Göteborgsregionen.⁴ Trots detta, och trots att valet till Europaparlamentet äger rum tätt inpå föregående års val, föreslår valkansliet att både ordförandes och vice ordförandes arvode ska höjas med 200 kr. Denna höjning till 4000 kr respektive 3200 kr anser vi vara motiverad av följande skäl:

- För ordförandenas del står dessa – utöver det praktiska ansvaret för själva röstmottagningen och ordningen i vallokalen – för merparten av det tidskrävande arbetet med att rekrytera röstmottagare. Ordförandenas insats är således helt avgörande för att vallokalerna ska kunna bemannas.
- Om ordförandes arvode höjs med 200 kr bör vice ordförandes höjas med motsvarande summa, för att glappet mellan de båda arvodesnivåerna inte ska bli för stort. Vice ordförande ska nämligen, förutom att utföra samma sysslor som de övriga röstmottagarna, också bistå ordföranden i dennes arbete samt träda in som ordförande för vallokalen vid dennes frånvaro. Därför är det rimligt att deras arvode befinner sig på en nivå någonstans mellan de andra funktionernas arvoden.

För röstmottagare i vallokal föreslås samma arvode som under 2018.

Arvode för vallokalernas reserver:

Valkansliet kommer rekrytera ett antal reserver för jourtjänstgöring på valdagen, för den händelse att någon eller några röstmottagare skulle lämna återbud. Uppdraget som reserv innebär att personen ska vara tillgänglig på valdagen, för att med kort varsel kunna inträda som röstmottagare. Reserverna ska få samma utbildning som den ordinarie personalen. Som ersättning för uppdraget som reserv föreslås 700 kr, vilket vid en jämförelse med de andra GR-kommunernas röstmottagararvoden för 2018 bedöms vara ett rimligt arvode. Då låg engångsarvode för reserver, hos de kommuner som hade beslutat om detta, i intervallet 500–800 kr.⁵ Om en reserv träder in som röstmottagare föreslås personen ifråga få samma arvode som röstmottagare i vallokal, dvs. 2400 kr istället för 700 kr.

Timarvode för röstmottagarna på Öckerö bibliotek:

Enligt vallagen måste minst två röstmottagare finnas på plats när röstmottagning pågår i en förtidsröstningslokal.⁶ Öckerö bibliotek kommer ha öppet för förtidsröstning under totalt 80 timmar under perioden 8–26 maj. Eftersom förtidsröstningen pågår under en så pass lång period och vi i dagsläget inte vet hur många röstmottagare som kommer tjänstgöra på biblioteket under dessa dagar, liksom hur många timmar som respektive röstmottagare kommer tjänstgöra, så anser vi att röstmottagarna ska få ett timarvode istället för en i förväg fastställd engångsersättning. Timarvode föreslås uppgå till 180 kr.

⁴ Se "Valet 2018 – ett bokslut: En utvärdering av Öckerö kommuns arbete med de allmänna valen 2018" (2019-02-06, dnr. KS 0138/17), s. 30.

⁵ Härryda kommun, VN § 12/2018; Kungsbacka kommun, VN § 4/2018; Kungälv kommun, VN § 11/2017; Stenungsunds kommun, VN § 11/2018.

⁶ 3 kap. 6 § vallagen.

Som jämförelse kan nämnas att en majoritet av GR-kommunerna beslutade att förtidsröstningens röstmottagare skulle få ett timarvode i intervallet 140–200 kr i samband med de allmänna valen 2018 (i Alingsås och Kungsbacka betalades dock ett avsevärt högre timarvode ut på valdagen och andra helgdagar, på 347,94 kr respektive 375 kr per timme).⁷

Engångsarvode för röstmottagarna i resterande förtidsröstningslokaler:

För de övriga förtidsröstningslokalerna – på Solhöjdens äldreboende, Hyppelns församlingshem, Rörö skola och Fiskeboa konferens – föreslås ett engångsarvode på 1000 kr.

Ersättning för utbildning:

Precis som förra året bör ersättningen för den obligatoriska utbildningen ingå i arvodet även i år – med undantag för röstmottagarna på Öckerö bibliotek, som istället föreslås få ett timarvode om 180 kr under såväl utbildningen som tjänstgöringen.

Expediering av beslut

Kommunstyrelsens diarium (diarium.ks@ockero.se)

Daniel Spindel,
Valsamordnare

Underskrift av berörd chef

Underskrift:

Namnförtydligande: Anna D-Brocker

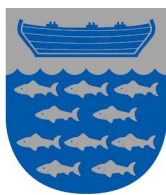
Titel: t.f. kommundirektör

Datum: 2019-02-21

---

⁷ Bilaga till VN § 8/2018, ”Ersättning för röstmottagning inom GR-kommunerna i samband med de allmänna valen 2018” (2018-05-29, dnr. KS 0138/17).

ÖCKERÖ KOMMUN

Öckerö 2019-02-07

TJÄNSTESKRIVELSE

Valnämnden

Handläggare: Daniel Spindel
Ärende: Fastställande av förtidsröstningslokaler för 2019
Diarienummer: KS 0014/19

Fastställande av förtidsröstningslokaler för 2019

Förslag till beslut

Öckerö kommuns förtidsröstningslokaler och deras öppettider för Europaparlamentsvalet 2019 fastställs enligt förslag.

Ärendet

Söndagen den 26 maj 2019 är det val till Europaparlamentet. I samband med detta kan väljarna förtidsrösta under perioden 8–26 maj. Enligt vallagen (SFS 2005:837) ska ”varje kommun [...] se till att det finns lämpliga lokaler som kan användas som [förtids]röstningslokaler och som i fråga om lokalisering, tillgänglighet och öppet-hållande ger väljarna goda möjligheter att rösta”.¹ Som förtidsröstningslokaler har valkansliet bokat följande lokaler under 2019:

Förtidsröstningslokal:	Öppettider den 8–26 maj:
Öckerö bibliotek	<ul style="list-style-type: none"> 8–12 maj: onsdag kl. 14–18, torsdag–fredag kl. 10–14 och lördag–söndag kl. 10–13. 13–19 maj: måndag–onsdag kl. 14–18, torsdag–fredag kl. 10–14 och lördag–söndag kl. 10–13. 20–26 maj: måndag–onsdag kl. 14–18, torsdag–fredag kl. 10–14, lördag kl. 10–13 och söndag (valdagen) kl. 8–21.
Solhöjden, samlingsalen (Öckerö)	19 maj kl. 10–14. (Lokalen är främst avsedd för de boende, deras anhöriga samt för äldreboendets personal.)
Hyppelns församlingshem	26 maj kl. 10–14
Rörö skola, matsalen	26 maj kl. 10–14
Fiskeboa konferens (Källö-Knippla)	26 maj kl. 10–14

Ekonomi

För de tre förtidsröstningslokaler som inte ägs av kommunen betalas följande i hyra:

---

¹ 4 kap. 22 § vallagen.

Lokal:	Kostnader:	Kommentarer:
Hyppelns församlingshem	300 kr	
Rörö skola, matsalen	1000 kr	
Fiskeboa konferens (Källö-Knippla)	2500 kr	
	Totalt: 3800 kr	

Bedömning

Kravet på värdenutralitet:

Enligt vallagen ska en förtidsröstningslokal vara värdenutral. Mer konkret innebär detta att lokalen inte ska ”ha anknytning till en viss politisk sammanslutning och den bör inte ha sådan anknytning till en viss religiös sammanslutning eller till ett visst företag som kan påverka väljaren i samband med röstningen”.² Valkansliets bedömning är att samtliga förtidsröstningslokaler uppfyller dessa krav på värdenutralitet.

Möjligen skulle man kunna invända mot att Hyppelns församlingshem har anknytning till Svenska kyrkan, som ansvarar för gudstjänst och annan verksamhet i lokalen. Valkansliet anser dock inte att detta skulle vara oförenligt med vallagens krav. Lagen säger inte att en förtidsröstningslokal *inte får* ha anknytning ”till en viss religiös sammanslutning”, utan endast att den *inte bör* ”ha sådan anknytning till en viss religiös sammanslutning [...] som kan påverka väljaren i samband med röstningen”.³ Vidare är det ytterst svårt att se att lokalens anknytning till Svenska kyrkan skulle påverka hur väljarna röstar i samband med höstens val, eftersom Svenska kyrkan inte har kopplingar till ett specifikt parti.

Säkerheten i lokalerna:

Säkerheten i vallokalerna har granskats utifrån följande aspekter:

- Hur många nödutgångar har lokalen?
- Är nödutgångarna tydligt skyltade (lyser skylten, syns skylten tydligt, etc.)?
- Hur många personer får maximalt vistas i lokalen?
- Finns det en tydligt synlig utrymningsplan i eller i närheten av lokalen?
- Finns fungerande brandvarnare?
- Finns godkänd brandsläckningsutrustning?

Resultatet av säkerhetskontrollen sammanfattas i nedanstående tabell:

Lokal:	Anmärkning:
Öckerö bibliotek	Ingen anmärkning
Solhöjden, samlingsalen (Öckerö)	Ingen anmärkning
Hyppelns församlingshem	Ingen anmärkning
Rörö skola, matsalen	Ingen anmärkning
Fiskeboa konferens (Källö-Knippla)	Ingen anmärkning

² 4 kap. 22 § vallagen.

³ 4 kap. 22 § vallagen.

Tillgänglighet och lokalisering:

Vallagen säger att förtidsröstningslokalerna ifråga om tillgänglighet och lokalisering ska ge väljarna goda möjligheter att rösta.⁴ Samtliga röstningslokaler har valts ut med hänsyn till:

- Att det ska vara enkelt för väljarna att ta sig till lokalen; antingen till fots, med kollektivtrafiken eller med egna färdmedel.
- Att alla väljare ska kunna komma in i lokalen och utöva sin medborgerliga och demokratiska rättighet att rösta.

I varje kommun ska det finnas minst en förtidsröstningslokal som är öppen varje dag under den tid som man får förtidsrösta. På valdagen ska minst en förtidsröstningslokal i varje kommun vara öppen för röstmottagning under samma tid som gäller för röstning i en vallokal. I övrigt är det kommunen själv som beslutar om förtidsröstningslokalernas antal och öppettider.⁵

Färre förtidsröstningslokaler innan valdagen:

Tidigare val har det funnits förtidsröstningslokaler på både Björkö, Rörö och Källö-Knippla under måndag–fredag samma vecka som valdagen äger rum. Nedan redovisas hur många förtidsröster som togs emot på dessa röstmottagningsställen den 3–7 september under de allmänna valen 2018:

Lokal:	Öppettider:	Antal förtidsröster:⁶	Kostnader:⁷
Björkö bibliotek	3, 5 och 7 september kl. 14–17 (= 9 timmar)	194 st.	5010 kr
Coop Nära, Källö-Knippla	3–7 september kl. 15–17 (= 10 timmar)	80 st.	7000 kr
ICA Nära, Rörö	3–7 september kl. 11–13 och 15–17 (= 20 timmar)	48 st.	10 000 kr
		Totalt 322 st.	Totalt 22 010 kr.

Som framgår av tabellen är det så få personer som förtidsröstar där att det inte är kostnadsmässigt försvarbart att ha kvar lokalerna. Nedan anförs ytterligare argument för att inte ha förtidsröstning i dessa lokaler i år:

- Valdeltagandet är mycket lägre vid val till EU-parlamentet än vid val till riksdag, kommun och landsting (RKL). Vid RKL-valet 2018 var valdeltagandet i Öckerö kommun 90,91 % medan motsvarande siffra för EU-parlamentsvalet 2014 var 53,97 %.⁸
- Att ha förtidsröstning på dessa öar innebär stora logistiska utmaningar för valkansliets personal. Valmaterial ska lämnas och hämtas, och förtidsröster ska hämtas och sedan transporteras till kommunhuset för säker förvaring

⁴ 4 kap. 22 § vallagen.

⁵ 4 kap. 24 § vallagen.

⁶ Se avsnittet "Mottagna förtidsröster" på <https://data.val.se/val/val2018/statistik/index.html> (läst 2019-02-07), samt dagrapporten för Björkö bibliotek 2018-09-07.

⁷ Se VN § 8/2018 samt tillhörande tjänsteskrivelse.

⁸ <https://data.val.se/val/val2018/slutresultat/K/kommun/14/07/index.html> och <https://data.val.se/val/ep2014/slutresultat/E/kommun/14/07/index.html> (läst 2019-02-07).

där. Förfarandet innebär att kommuninvånarna får lägga massa onödiga skattepengar på kommunanställda som spenderar flera timmar på att bara vänta på nästa vägfärja och åka runt mellan öarna i kommunen. När under-tecknad och en kollega lämnade valmaterial på Källö-Knippla och Rörö fredagen den 31 augusti 2018 tog det tre timmar från det att vi lämnade kommunhuset till dess att vi var tillbaka igen. När förtidsröster skulle hämtas på Björkö och sedan transporteras till kommunhuset av två valkanslister veckan därpå kunde en sådan resa ta cirka två timmar i anspråk, om inte bytet av färja vid Lilla Varholmen klaffade.

- Öckerö bibliotek har öppet flera timmar varje dag som röstmottagning pågår i kommunen; totalt rör det sig om 80 timmar under perioden 8–26 maj. Kommuninvånare som arbetar i andra kommuner kan dessutom rösta i förtidsröstningslokaler där, ifall de har möjlighet.

Fler förtidsröstningslokaler på valdagen:

Genom ett beslut av länsstyrelsen i våras har Öckerö kommun en ny valdistriktsindelning sedan den 1 januari 2019. Detta innebär bl.a. att de gamla valdistrikten Hälsö, Källö-Knippla, Rörö och Hyppeln har slagits samman till ett nytt valdistrikt under namnet Norra. Orsaken till detta är att distriktet hade så få röstberättigade att valhemligheten riskerades.⁹ Då varje valdistrikt ska ha en vallokal¹⁰ innebär den nya indelningen att tre vallokaler försvinner på de fyra nordligaste öarna från och med i år. Eftersom Hälsö är den av nämnda öar som har klart flest röstberättigade är det lämpligast att Norras vallokal förläggs dit.

Med anledning av de begränsade förbindelserna mellan Hälsö och Nordöarna samt den höga andelen invånare över 65 år är det motiverat att ha förtidsröstningslokaler på Nordöarna öppna den 26 maj, så att de väljare som bor där har fortsatt goda möjligheter att rösta på valdagen. Denna lösning föreslogs också av länsstyrelsen när de begärde kommunens yttrande rörande sitt förslag till ny valdistriktsindelning i början av förra året.¹¹ De förtidsröstningslokaler som valkansliet föreslår för Nordöarna är i två av tre fall desamma som användes som vallokaler där i höstas.

Ambulerande röstmottagare på Kalvsund och Grötö:

Ytterligare en förändring i kommunens valdistriktsindelning är att Björkö och Grötö-Kalvsund har slagits ihop till det nya valdistriktet Östra. Eftersom den stora majoriteten av de röstberättigade i distriktet bor på Björkö kommer vallokalen att placeras där. Till skillnad mot Nordöarna föreslår valkansliet att den borttagna vallokalen för Grötö-Kalvsund inte ska ersättas med en förtidsröstningslokal på valdagen. Istället vill vi skicka ambulerande röstmottagare, som under några timmar på en förutbestämd vardag innan valdagen besöker väljare på sistnämnda öar som har anmält behov av denna service – dvs. väljare som pga. ålder, funktionsnedsättning eller sjukdom inte själva kan ta sig till något av kommunens röstmottagningsställen.¹²

⁹ Länsstyrelsens beslut 2018-05-04 (dnr. KS 0026/18), s. 1–2.

¹⁰ 4 kap. 20 § vallagen.

¹¹ Länsstyrelsens underrättelse om tillfälle till yttrande 2017-11-30 (dnr. KS 0026/18).

¹² 7 kap. 3a § vallagen.

Frågan har diskuterats med den tilltänkta ordföranden för Östra, som tycker att den föreslagna lösningen vore bra samt har erbjudit sig att vara samordnare. Hon har även framhållit att det på valdagen den 9 september inte var ”så många av de äldre som kom till Såsen. Backen är hemskt besvärlig. Några hade förtidsröstat på andra ställen, några röstade med bud”.¹³

De äldre väljarna skulle alltså ha större nytta av besök från ambulerande röstmottagare än en förtidsröstningslokal, medan de väljare som kan ta sig till ett röstmottagningsställe kan rösta i vallokalen på Björkö genom att åka personfärja från Grötö och Kalvsund på valdagen.

Expediering av beslut

- Kommunstyrelsens presidium: Jan Utbult (KD), Jennie Wernäng (M) och Maria Brauer (S).
- Kommunfullmäktiges presidium: Ingvar Svensson (M), Eva Wallin (KD) och Thomas Wijk (S).
- Gruppledarna för partierna i kommunfullmäktige: Anders Kjellgren (M), Jan Utbult (KD), Göran Ohlsson (L), Thomas Wijk (S), Annika Andersson (V), Boel Lanne (MP) och Jan Ek (SD).
- Kommunstyrelsens diarium (diarium.ks@ockero.se)
- Valdatasystemet (uppgifter om vallokalerna registreras av valsamordnaren)
- Kommunens externa hemsida (ombesörjs av valsamordnaren)

Daniel Spindel,
Valsamordnare

Underskrift av berörd chef

Underskrift:

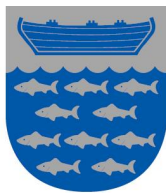
Namnförtydligande: Tannaz Ghaderi

Titel: juridik- och kanslichef

Datum: 2019-02-07

---

¹³ Mail till valsamordnare Daniel Spindel 2019-01-25. Såsen är namnet på den tidigare vallokalen på Kalvsund.

ÖCKERÖ KOMMUN

Öckerö 2019-02-07

TJÄNSTESKRIVELSE

Valnämnden

Handläggare: Daniel Spindel
Ärende: Fastställande av vallokaler för 2019
Diarienummer: KS 0014/19

Fastställande av vallokaler för 2019

Förslag till beslut

- 1) Öckerö kommuns vallokaler för Europaparlamentsvalet 2019 fastställs enligt förslag.
- 2) Vallokalerna ska ha öppet oavkortat kl. 8.00–21.00 på valdagen.

Sammanfattning

Söndagen den 26 maj 2019 är det val till Europaparlamentet. Enligt vallagen (SFS 2005:837) ska ”varje kommun [...] se till att det finns lämpliga lokaler som kan användas som vallokaler och som i fråga om lokalisering, tillgänglighet och öppethållande ger väljarna goda möjligheter att rösta”. Varje valdistrikt ska ha en sådan vallokal,¹ och Öckerö kommun är indelat i sju valdistrikt. Som vallokaler har valkansliet bokat följande lokaler under 2019:

Valdistrikt:	Vallokal:
Hönö 1	Bergagårdsskolan, matsalen
Hönö 2	Hedens skola, matsalen
Norra	Hälsö BK:s klubblokal
Södra	Bergagårdsskolan, idrottshallen
Öckerö 1	Kommunhuset, foajén
Öckerö 2	Brattebergsskolan, matsalen
Östra	Västergårdsby, matsalen

Ekonomi

Eftersom kommunen själv äger sex av sju vallokaler betalas ingen hyra för att nyttja dessa på valdagen. För den återstående vallokal som kommunen hyr, dvs. Hälsö BK:s klubblokal, inväntar vi besked om hyran från klubben.

---

¹ 4 kap. 20 § vallagen.

Bedömning

Nya vallokaler:

Tre av de föreslagna vallokalerna för 2019 är nya för i år:

- Hälsö BK:s klubblokal. Nu när Hälsö och Nordöarna har slagits ihop till ett och samma valdistrikt (se nedan) och Hälsö är den av de fyra öarna med flest röstberättigade och därmed den ö där det är lämpligast att inrätta en vallokal, så behövs en större lokal än Hälsö förskola, som har använts tidigare.
- Matsalen på Hedens skola.
- Idrottshallen på Bergagårdsskolan.

Tidigare har matsalen på Bergagårdsskolan använts som vallokal för alla tre valdistrikten på Hönö. Valkansliets utvärdering av valet 2018 visar dock tydligt att det inte är lämpligt att Bergagårdsskolans matsal även i fortsättningen används som vallokal för alla röstberättigade på Hönö, eftersom det var långa köer dit under hela valdagen den 9 september. Därför har ytterligare två vallokaler på ön bokats för i år.

Kravet på värdeneutralitet:

Enligt vallagen ska en vallokal vara värdeneutral. Mer konkret innebär detta att lokalen inte ska ”ha anknytning till en viss politisk sammanslutning och den bör inte ha sådan anknytning till en viss religiös sammanslutning eller till ett visst företag som kan påverka väljaren i samband med röstningen”.² Valkansliets bedömning är att samtliga lokaler uppfyller dessa krav på värdeneutralitet.

Säkerheten i lokalerna:

Säkerheten i vallokalerna har granskats utifrån följande aspekter:

- Hur många nödutgångar har lokalen?
- Är nödutgångarna tydligt skyltade (lyser skylten, syns skylten tydligt, etc.)?
- Hur många personer får maximalt vistas i lokalen?
- Finns det en tydligt synlig utrymningsplan i eller i närheten av lokalen?
- Finns fungerande brandvarnare?
- Finns godkänd brandsläckningsutrustning?

Resultatet av säkerhetskontrollen sammanfattas i nedanstående tabell:

Vallokal:	Anmärkning:
Bergagårdsskolan, matsalen	Ingen anmärkning.
Hedens skola, matsalen	Ingen anmärkning.
Hälsö BK:s klubblokal	Inväntar svar från klubben.
Bergagårdsskolan, idrottshallen	Inväntar svar från Öckerö Fastigheter.
Kommunhuset, foajén	Ingen anmärkning.
Brattebergsskolan, matsalen	Ingen anmärkning.
Västergårdsby, matsalen	Ingen anmärkning.

² 4 kap. 20 § vallagen.

Tillgänglighet och lokalisering:

Vallagen säger att vallokalerna ifråga om tillgänglighet och lokalisering ska ge väljarna goda möjligheter att rösta.³ Samtliga vallokaler har valts ut med hänsyn till:

- Att det ska vara enkelt för väljarna att ta sig till lokalen; antingen till fots, med kollektivtrafiken eller med egna färdmedel.
- Att alla väljare ska kunna komma in i lokalen och utöva sin medborgerliga och demokratiska rättighet att rösta.

I samband med val till Europaparlamentet ska vallokalerna enligt vallagen vara öppna för röstmottagning kl. 8–21. Om valnämnden vill begränsa öppettiderna för en vallokal ska samråd äga rum med länsstyrelsen innan beslut fattas i frågan.⁴ Samtliga vallokaler föreslår valkansliet dock hålls öppna oavkortat under nämnda tidsintervall på valdagen den 26 maj.

Ny valdistriktsindelning fr.o.m. 1 januari 2019:

Genom ett beslut av länsstyrelsen i våras har Öckerö kommun en ny valdistriktsindelning sedan den 1 januari i år. Detta innebär att några valdistrikt har slagits samman, så att kommunen nu består av sju istället för tolv distrikt:

- Hälsö, Rörö, Källö-Knippla och Hyppeln har slagits ihop till det nya valdistriktet Norra.
- Björkö och Grötö-Kalvsund har slagits ihop till det nya valdistriktet Östra.
- Hönö 3 och Fotö har slagits ihop till det nya valdistriktet Södra.
- Resterande distriktsindelning är densamma som tidigare – dvs. Hönö 1, Hönö 2, Öckerö 1 och Öckerö 2.

Orsaken till den nya valdistriktsindelningen är att flera distrikt hade så få röstberättigade att valhemligheten riskerades.⁵ Då varje valdistrikt ska ha en vallokal⁶ innebär den nya indelningen att Grötö-Kalvsund och de tre Nordöarna inte längre kommer ha någon vallokal. För att kompensera för detta kommer valkansliet istället att inrätta förtidsröstningslokaler på Nordöarna samt skicka ambulerande röstmottagare till Kalvsund och Grötö. Därmed skulle fortfarande vallagens krav om goda röstningsmöjligheter för samtliga röstberättigade kommuninvånare tillgodoses.⁷

Den höga andelen invånare över 65 år – som är en växande väljargrupp inom Öckerö kommun – skulle då fortfarande kunna rösta på sin hemö, och behöver därmed inte betungas med att resa till en annan ö för att rösta. Denna lösning med utökad förtidsröstning föreslogs också av länsstyrelsen när de begärde kommunens yttrande rörande sitt förslag till ny valdistriktsindelning i början av förra året.⁸

---

³ 4 kap. 20 § vallagen.

⁴ 4 kap. 20 § vallagen.

⁵ Länsstyrelsens beslut 2018-05-04 (dnr. KS 0026/18), s. 1–2.

⁶ 4 kap. 20 § vallagen.

⁷ Se 4 kap. 20 och 22 §§ vallagen.

⁸ Länsstyrelsens underrättelse om tillfälle till yttrande 2017-11-30 (dnr. KS 0026/18).

Expediering av beslut

- Kommunstyrelsens presidium: Jan Utbult (KD), Jennie Wernäng (M) och Maria Brauer (S).
- Kommunfullmäktiges presidium: Ingvar Svensson (M), Eva Wallin (KD) och Thomas Wijk (S).
- Gruppledarna för partierna i kommunfullmäktige: Anders Kjellgren (M), Jan Utbult (KD), Göran Ohlsson (L), Thomas Wijk (S), Annika Andersson (V), Boel Lanne (MP) och Jan Ek (SD).
- Kommunstyrelsens diarium (diarium.ks@ockero.se)
- Valdatasystemet (uppgifter om vallokaler registreras av valsamordnaren)
- Kommunens externa hemsida (ombesörjs av valsamordnaren)

Daniel Spindel,
Valsamordnare

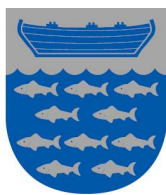
Underskrift av berörd chef

Underskrift:

Namnförtydligande: Tannaz Ghaderi

Titel: juridik- och kanslichef

Datum: 2019-02-07

ÖCKERÖ KOMMUN

Öckerö 2019-02-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Valnämnden

Handläggare:	Daniel Spindel
Ärende:	Placering och distribution av valsedlar under valet till Europaparlamentet 2019
Diarienummer:	KS 0014/19

Placering och distribution av valsedlar under valet till Europaparlamentet 2019

Förslag till beslut

- 1) Valsedlarna ska placeras i valsedelställ i bokstavsordning utifrån partiernas registrerade namn, med de blanka valsedlarna placerade sist. Röstmottagarna ansvarar för att samtliga valsedlar placeras enligt denna ordning.
- 2) Röstmottagarna ska se till att blanka valsedlar och valsedlar för följande partier finns tillgängliga i valsedelställen under hela röstmottagningen: Arbeta-repartiet Socialdemokraterna, Centerpartiet, Feministiskt initiativ, Kristdemokraterna, Liberalerna, Miljöpartiet de gröna, Moderaterna, Piratpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.
- 3) Resterande partiets valsedlar ska röstmottagarna fylla på med i valsedelstäl-len så länge dessa finns att tillgå i lokalen. Tar dessa valsedlar slut helt i loka-len har röstmottagarna inget ansvar för att kontakta berörda partier, utan det är partiernas ansvar att kontrollera så deras valsedlar finns att tillgå för röst-mottagarna. Partierna får endast lämna över valsedlar till röstmottagarna, men inte själva fylla på med dessa i valsedelställen.
- 4) Partierna kan lämna in valsedlar till kommunens förtidsröstningslokaler un-der deras öppettider fr.o.m. den 8 maj, och till vallokalerna fr.o.m. kl. 07.30 på valdagen den 26 maj.

Ärendet

Det är viktigt att samtliga partiets valsedlar behandlas och presenteras på ett likar-tat sätt i kommunens vallokaler och förtidsröstningslokaler. Detta gäller både de valsedlar som kommunen enligt vallagen är skyldig att lägga ut, samt de valsedlar som partierna själva ansvarar för att lägga ut. Valmyndigheten rekommenderar där-för att valsedlarna placeras i bokstavsordning, men det är upp till varje valnämnd att själv bestämma hur valsedlarna ska placeras.¹

---

¹ Valmyndigheten, *Handbok: Kommunens uppgifter vid val till Europaparlamentet 2019*, s. 52.

Ekonomi

Ärendet medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Bedömning

Kommunens ansvar:

I samband med val till Europaparlamentet har kommunerna en skyldighet att lägga ut blanka valsedlar samt valsedlar för samtliga partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet – dvs. 2009 och 2014 – har fått mer än 1 % av rösterna i hela landet.² Under 2019 gäller detta följande tio partier: Arbetarepartiet Socialdemokraterna, Centerpartiet, Feministiskt initiativ, Kristdemokraterna, Liberalerna, Miljöpartiet de gröna, Moderaterna, Piratpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.³

Partiernas ansvar:

De partier som anmält deltagande i valet men som inte har rätt att få sina valsedlar utlagda – alltså samtliga partier förutom de tio som omnämns ovan – kan själva komma och lämna in sina valsedlar till röstmottagarna. Kommunen har ingen lagstadgad skyldighet att hantera dessa valsedlar utöver ansvaret för ordningen bland alla valsedlar, samt att kontrollera att partiet som vill lämna in valsedlar deltar i valet.⁴ En viktig nyhet i frågan fr.o.m. 2018 är följande:

Endast de partier som anmält att de deltar i valet ska få ha sina valsedlar [utlagda] i vallokaler och [förtids]röstningslokaler. Ett parti som inte anmält deltagande i valet till Valmyndigheten ska nekas att lägga ut sina valsedlar, även om partiet tryckt upp valsedlar.⁵

Valkansliets bedömning:

Valkansliet anser att kommunen inte ska åta sig ett större ansvar för valsedelshanteringen än vad vallagen föreskriver. Att röstmottagarna ansvarar för *placeringen* av samtliga partiernas valsedlar – både de som hamnat över och under 1 %-spärren – är nödvändigt för att upprätthålla en likvärdig ordning i valsedelställen. Men om kommunen åtar sig ansvaret även för *distributionen* av valsedlar för de partier som hamnat under denna spärr, så vore detta ett åtagande som sträcker sig längre än vallagens krav och som kan bli svårt att upprätthålla på ett likvärdigt sätt. Så sent som på valdagen kan nämligen partier komma att höra av sig om hjälp med fördelning och spridning av sina valsedlar.⁶ Valkansliet har dessutom inte tillräckligt med personella resurser för att ge denna service åt samtliga anmälda partier som begär hjälp med detta.

---

² 8 kap. 2 § 3 p vallagen.

³ Valmyndigheten 2019, s. 26.

⁴ Valmyndigheten 2019, s. 26.

⁵ Valmyndigheten 2019, s. 25.

⁶ Valmyndigheten 2019, s. 27.

Expediering av beslut

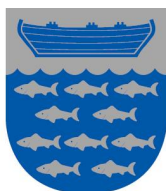
- Gruppledarna för partierna i kommunfullmäktige: Anders Kjellgren (M), Jan Utbult (KD), Göran Ohlsson (L), Thomas Wijk (S), Annika Andersson (V), Boel Lanne (MP) och Jan Ek (SD).
- Kommunstyrelsens diarium (diarium.ks@ockero.se)

Daniel Spindel,
Valsamordnare

Underskrift av berörd chef

Underskrift:

Namnförtydligande: Anna D-Brocker
Titel: verksamhetschef styr och stöd
Datum: 2019-02-21

ÖCKERÖ KOMMUN

Öckerö 2019-02-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Valnämnden

Handläggare: Daniel Spindel
Ärende: Utbildningsplan för Europaparlamentsvalet 2019
Diarienummer: KS 0014/19

Utbildningsplan för Europaparlamentsvalet 2019

Förslag till beslut

Öckerö kommuns utbildningsplan för Europaparlamentsvalet 2019 antas enligt förslag.

Ärendet

Sedan förra året är det obligatoriskt med utbildning för röstmottagare; vallagen säger nämligen att ”som röstmottagare får endast den förordnas som har fått sådan utbildning som behövs för uppdraget”.¹ Valnämnden behöver därför utbilda kommunens samtliga röstmottagare inför valet till Europaparlamentet nu i maj. Med anledning av kravet på utbildning har en utbildningsplan tagits fram av valkansliet.

Ekonomi

Kostnaderna kring utbildningarna framgår av nedanstående tabell:

Beskrivning:	Kostnad:	Kommentarer:
Utbildning för röstmottagare	0 kr	Ersättningen för röstmottagarnas utbildning ingår i deras arvode. Totalt beräknas kostnaderna för vallokalernas personal och förtidsröstningen uppgå till 348 929 kr (inkl. sociala avgifter).
Utbildning för kommunanställd personal	0 kr	Kostnaderna för olika former av kommunanställd personal som behöver utbildning, i annan egenskap än som röstmottagare, belastar respektive verksamhets budget.
Förrättningsarvoden för valnämndens ledamöter och ersättare	28 765 kr	I summan är sociala avgifter inräknade. Valnämnden har totalt fem ledamöter och fem ersättare. Om samtliga tio personer deltar vid alla tre utbildningstillfällen blir kostnaden följande: 10 personer x 11 timmar x 187,90 kr x 1,3917 = 28 765 kr. ²

---

¹ 3 kap. 5 § vallagen.

² Vid sammanträden och förrättningar får deltagaren ett timarvode om 187,90 kr. För den första timmen utgår alltid ett grundarvode motsvarande två timmarvoden. Se arvodesreglementet för mandatperioden 2019–2022 (KF § 122/2018), s. 2–3; samt ”Timarvode till förtroendevalda 2018-11-01”. Eftersom det är tre utbildningstillfällen – på totalt åtta timmar tillsammans – som är aktuella för politiker i valnämnden, så får de dubbel ersättning för tre av dessa timmar. För ett utbildningstillfälle

Övertidsersättning till utbildningsansvariga på valkansliet	1000 kr	Denna kostnad belastar valbudgeten i mycket liten omfattning, eftersom utbildningarna främst äger rum under ordinarie arbetstid (dvs. före kl. 19 på vardagar). Kostnaden är endast en grov uppskattning
Fika	5000 kr	Dessa siffror är endast en grov uppskattning, räknat på fika om 50 kr till 100 personer (inkl. personer som medverkar vid flera tillfällen, såsom politikerna i valnämnden och valkansliets personal).
	Totalt: 34 765 kr	

Bedömning

Utbildning för röstmottagare:

Enligt vallagen måste valnämnden utbilda samtliga röstmottagare i kommunen, eftersom endast de personer ”som har fått sådan utbildning som behövs för uppdraget” får förordnas som röstmottagare.³ Vilken erfarenhet röstmottagarna har sedan tidigare har alltså ingen betydelse ur juridisk synpunkt; utbildning fordras oavsett. Utbildningens innehåll och upplägg är dock inte närmare reglerat i vallagen, utan detta är upp till respektive valnämnd att besluta om.⁴ Även om val till riksdag, kommun och landsting (RKL) ägde rum i höstas, så anser valkansliet att det är motiverat med utbildning för samtliga röstmottagare även inför valet till Europaparlamentet:

- Dels har en del tid gått mellan de båda valen, och dels skiljer sig vissa rutiner och regler åt mellan ett RKL-val och ett EU-parlamentsval. Denna uppfattning delas också av Valmyndigheten.⁵
- Vidare kommer en del röstmottagare att vara nya för i år, och för de med rutin är det alltid nyttigt med lite repetition.

Utbildning för kommunanställd personal:

Valmyndigheten betonar också vikten av utbildning för personer inom kommunens egen organisation, även om dessa inte kommer tjänstgöra som röstmottagare:

De som tar emot posten ska utbildas om hanteringen av brevröster och vilka rutiner som gäller för övriga valförsändelser som kommunen tar emot [---]. Kommunens reception och växel ska utbildas att kunna svara på enklare frågor om valet i kommunen. Det är viktigt att de är uppdaterade på vad som händer i den egna kommunen, var röstmottagning sker, varifrån material kan beställas, om [förtids]röstningslokaler ändras osv. I många kommuner hjälper receptionen till med att skriva ut dubbletröstkort till väljare.⁶

Med anledning av detta kommer personalen i Kommunservice att få relevant utbildning av valkansliet.

---

om tre timmar betalas alltså arvode ut för fyra timmar, osv. Arbetsgivaravgiften uppgår till 39,17 % av lönekostnaderna under 2019, enligt mail från budgetekonom Irene Berg till valsamordnare Daniel Spindel 2019-02-07.

³ 3 kap. 5 § vallagen.

⁴ Valmyndigheten, *Handbok: Kommunens uppgifter vid val till Europaparlamentet 2019*, s. 55.

⁵ Valmyndigheten 2019, s. 58.

⁶ Valmyndigheten 2019, s. 33.

Expediering av beslut

Kommunstyrelsens diarium (diarium.ks@ockero.se)

Bilaga

Förslag till Öckerö kommuns utbildningsplan för Europaparlamentsvalet 2019.

Daniel Spindel,
Valsamordnare

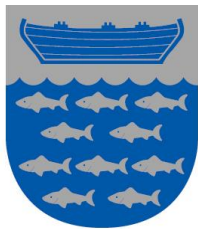
Underskrift av berörd chef

Underskrift:

Namnförtydligande: Anna D-Brocker

Titel: verksamhetschef styr och stöd

Datum: 2019-02-21

ÖCKERÖ KOMMUN

Utbildningsplan för Europa- parlamentsvalet 2019

Krav för att få förordnas som röstmottagare

Vallagen (3 kap. 5 §) säger att ”som röstmottagare får endast den förordnas som har fått sådan utbildning som behövs för uppdraget”. För att få tjänstgöra som röstmottagare i Öckerö kommun i samband med Europaparlamentsvalet 2019 ska nedanstående utbildningskrav vara uppfyllda:

För röstmottagare i förtidsröstningslokal:

- Samtliga personer ska genomgå den utbildning som valnämnden anordnar (se tider nedan).
- De röstmottagare som inte kan delta vid något av de båda utbildningstillfällena ska istället läsa Valmyndighetens handledning *Röstmottagning i röstningslokal: val till Europaparlamentet 8–26 maj 2019*, samt genomföra Valmyndighetens webbutbildning. Detta ska göras innan röstmottagaren påbörjar sin tjänstgöring. Handledningen samt länk till webbutbildningen tillhandahålls av valkansliet.

För röstmottagare i vallokal:

- Samtliga personer ska genomgå den utbildning som valnämnden anordnar (se tider nedan).
- De röstmottagare som inte kan delta vid något av de båda utbildningstillfällena ska istället läsa Valmyndighetens handledning *Röstmottagning i vallokal: val till Europaparlamentet 26 maj 2019*, samt genomföra Valmyndighetens webbutbildning. Detta ska göras innan valdagen den 26 maj. Handledningen samt länk till webbutbildningen tillhandahålls av valkansliet.

Utbildningsschema

Målgrupp:	Tid och plats:	Kommentarer:
Röstmottagare i förtidsröstningslokal	Konferens Lejonet, kommunhuset: <ul style="list-style-type: none"> • Fredagen den 3 maj kl. 10.00–12.00. • Måndagen den 6 maj kl. 16.00–18.00.	
Röstmottagare i vallokal	Öckerösalen, kommunhuset: <ul style="list-style-type: none"> • Måndagen den 13 maj kl. 17.00–20.00. • Måndagen den 20 maj kl. 17.00–20.00.	Röstmottagarna för respektive valdistrikt bör i möjligaste mån utbildas vid samma tillfälle, så att alla som ska tjänstgöra tillsammans på valdagen får bekanta sig med varandra.
Valnämndens ledamöter och ersättare	Utbildning för röstmottagare i vallokal; Öckerösalen, kommunhuset: <ul style="list-style-type: none"> • Måndagen den 13 maj kl. 17.00–20.00. • Måndagen den 20 maj kl. 17.00–20.00. <p>En tvåtimmarsutbildning om onsdagsräkningen samt mottagning av röster i kommunhuset på valdagskvällen äger lämpligen rum samma vecka som valdagen.</p>	Valnämndens presidium föreslås närvara vid båda utbildningstillfällena för röstmottagare i vallokal. Övriga ledamöter och ersättare föreslås närvara vid åtminstone ett av tillfällena. Samtliga ledamöter och ersättare kommer även att få utbildning rörande mottagning av röster i kommunhuset på valdagskvällen, samt onsdagsräkningen. Arvode för utbildningarna utgår enligt kommunens arvodesreglemente.
Kommunanställd personal	Enligt överenskommelse mellan valkansliet och berörda verksamheter.	Kommunanställda som behöver utbildning, i annan egenskap än som röstmottagare, är t.ex. personalen i Kommunservice.

Utbildningens upplägg

Exempel på frågor som kommer att diskuteras under röstmottagarnas utbildning (beroende på målgrupp) är följande:

- Ny valdistriktsindelning fr.o.m. 1 januari 2019.
- Vallokaler och förtidsröstningslokaler under 2019.
- Roller och ansvar.
- Lokaler, material och rutiner.
- Hur röstmottagningen går till rent praktiskt.
- Efter att vallokalerna stänger – sortering och räkning av röster, rapportering av preliminärt valresultat till Valmyndigheten samt överlämning av röster till valnämnden.
- Föreskrifter kring ordning och säkerhet.
- Övrig information om Öckerö kommuns lokala regler kring valet till Europaparlamentet.
- Även Valmyndighetens test för röstmottagare i vallokal respektive förtidsröstningslokal kommer att genomföras.

